

[Justitsministeren.]

dette grundlag foranledigede ingeniør Milner, at en del af arbejdet blev overgivet til et lokalt bornholmsk firma. Nogle beskyldninger mod en af Wright, Thomsen & Kiers ingeniører for selskabelig omgang med tyskerne på øen viste sig grundløse. Da befæstningen af Bornholm kort efter blev opgivet, blev de bornholmske arbejder kun af ganske ringe omfang — 45 000 kr. for Wright, Thomsen & Kier med en fortjeneste på 2 700 kr.

Ved ministeriets bedømmelse af Bornholmsforholdet havde man på den ene side følelsen af en noget ukaldet indblanding fra Wright, Thomsen & Kiers side, men på den anden side havde man firmaets fremhævelse af, at firmaet følte sig bundet af regeringens henstilling om såvidt muligt at holde de tyske entreprenører ude, og den tankegang, som firmaet i denne forbindelse anførte, mente man ikke at kunne afvise, nemlig den at firmaet på grund af sine erfaringer fra tidligere arbejder for tyskerne havde særlige forudsætninger for at opnå det, alle var enige om var ønskeligt, at holde de tyske firmaer ude. Under hensyn hertil og til, at Bornholmsarbejderne, som jeg nævnte, kun udgjorde en forsvindende brøkdæl af de samlede arbejder til ca. 150 mill. kr., som firmaet havde deltaget i, nåede ministeriet til det samme resultat som rigsadvokaten, at Bornholmsforholdet ikke kunne danne grundlag for tiltale.

Rigsadvokaten havde, som jeg omtalte for lidt siden, i sin indstilling til ministeriet om sagens henlæggelse som det alvorligste moment i sagen fremhævet den omstændighed, at firmaet i et vist omfang havde betalt overpriser for de materialer, der var indkøbt til værnemagsarbejderne.

Der forelå herom en ny erklæring fra prisdirektoratet, der havde gennemgået fakturamaterialet fra 11 tømmerhandlere, som havde leveret træ til Wright, Thomsen & Kier. Denne erklæring er afgivet den 9. november 1946 og forelå altså først efter, at Carl Madsen var fratrukket som statsadvokat. I denne erklæring er overpriserne udregnet som gennemsnitlige overpriser, og direktoratet karakteriserer de beregnede priser således: mod priserne fra det første firma intet at indvende, og derefter for de følgende firmaer de overpriser, jeg nu nævner: ca. 5 pct., 10 pct., 10 pct., 15 pct., ubetydelig overpris, ca. 10 pct., 6 pct., mindst 25 pct., 40 pct., 50 pct.

Ved ministeriets overvejelser af, hvilken betydning man måtte tillægge disse over-

priser, var det navnlig følgende betragtninger, der var afgørende.

Der var ikke tale om overtrædelse af maksimalpriser, men alene om overskridelser i forhold til træhandlernes prislister, hvilke prislister, såvidt jeg har forstået, kunne være indbyrdes forskellige. Endvidere mente man at måtte anerkende, at firmaet var i en art tvangssituation. Det havde modtaget regeringens henstilling; og tyskerne krævede arbejderne hurtigt gennemført. Når der så ikke var tale om maksimalpriser, fandt man ikke, at der kunne rettes væsentlige bebrejdelser mod firmaet for at have betalt mere end prislisterpriserne. Denne betragtning støttedes af en rapport af 17. december 1940 fra statens rådgivende ingeniør, der om et prisprøvet arbejde udtalte: „Det må erkendes, at priserne på træ, jern og bolte er ret høje, men firmaet hævder, at det bl. a. på grund af den korte tidsfrist — 6 uger —, indenfor hvilken arbejdet var forlangt gennemført, ikke har været muligt at foretage fordelagtigere indkøb, og heri har firmaet sikkert ret.“ Jeg sagde: heri har firmaet sikkert ret. Misforstå mig ikke, det er ikke *mit* skøn; det er en udtalelse fra 1940 af statens tilsynsførende ingeniør.

Hertil kom, at det var oplyst, at der i det væsentlige kun var betalt overpriser i 1940, idet prisdirektoratets indskriden mod tømmerhandlerne ved konkrete prispålæg, ved prisstop og endelig ved indførelse af maksimalpriser bevirkede, at de fastsatte priser fra sommeren 1941 i det store og hele blev overholdt af tømmerhandlerne.

Endvidere var det oplyst, at firmaet havde vist sig fuldt loyalt i sit samarbejde med den kontrol, der fra statens side blev iværksat, først ansættelsen af 3 rådgivende ingeniører i slutningen af 1940 og dernæst i slutningen af 1941 oprettelsen af Odeludvalget, under hvilket de tre ingeniører blev henlagt.

Dette var altså det grundlag, der forelå for ministeriets afgørelse — en afgørelse, der, som jeg tidligere har fremhævet, er truffet af den daværende justitsminister.

Da der senere blev uro om sagen og der rejstes spørgsmål om holdbarheden af den stedfundne revision, har jeg, som jeg allerede tidligere har oplyst, truffet bestemmelse om en fuldstændig gennemgang af de betalte priser, og denne undersøgelse vil nu blive foretaget i prisdirektoratet.

Jeg har nu givet en fremstilling af, hvad der forelå i Wright, Thomsen & Kier-sagen og vender mig derefter til en række af de